

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๒๑/๒๕๔๙
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๒๓ / ๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ระหว่าง	นางสิริ ทรัพย์มาก	ผู้ฟ้องคดี
	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ที่ ๑ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (อธิบดีกรมการศาสนา เดิม) ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๐๙๐/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๔๔๗/๒๕๔๔ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง) ซึ่งเป็นคดีที่โอนมาจากเรื่องที่ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีและนางกิม บัวคลี่ เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินร่วมกันตามหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑๒ ตารางวา โดยได้รับมรดกและครอบครองที่ดินต่อจากนายบุญ สิกลินันต์ บิดา ซึ่งถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๓ ทายาทของนายบุญดกหลงมอบที่ดินตาม ส.ค. ๑

/เลขที่ ๔...

เลขที่ ๔ ในส่วนของนายบุญให้ผู้ฟ้องคดี แต่ ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ สูญหายไป ผู้ฟ้องคดีจึงไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมบุรี โดยนายนายเล็ก ละออเอี่ยม หลานชายของนายบุญไปเป็นพยาน นายเล็กยืนยันว่าระหว่างที่ผู้ฟ้องคดีอยู่กรุงเทพมหานคร นายบุญกับนายหมึก บัวคลี่สามีของนางกิม ได้วิวาททำร้ายร่างกายกันเรื่องการเสียภาษีบำรุงท้องที่ และมีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอพรหมบุรี พนักงานสอบสวนได้สอบสวนและเปรียบเทียบปรับแล้วจึงให้คู่กรณีทำสัญญาเช่าที่ดินพิพาทกับศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรี เพราะที่ที่ดินข้างเคียงได้ออกโฉนดที่ดินและจดแจ้งข้างเคียงด้านที่ดินพิพาทว่าจดที่ดินวัดร้าง เพื่อที่จะได้ไม่เกิดการวิวาทเรื่องการเสียภาษีบำรุงท้องที่กันอีก เป็นเหตุให้ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีเข้าใจผิดว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของวัดตาไค้ที่เป็นวัดร้าง ผู้ฟ้องคดีขอตรวจค้นและคัดสำเนา ส.ค. ๑ ที่สำนักงานที่ดินอำเภอพรหมบุรี พร้อมกับได้ขอดูระวาง ๑๖ น. - ๕ ฎ. พบว่าที่ดิน ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ เป็นเลขที่ดิน ๑๑๒ ไม่มีหน้าสำรวจซึ่งหมายถึงเป็นที่ดินว่าง และเขียนว่า "ที่ว่าง" กำกับไว้ ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดตาไค้ (ร้าง) มีเลขที่ดิน ๑๑๖ และเขียนว่า "วัดร้าง" กำกับไว้ด้วย โดยทะเบียนมีการให้เลขที่ดินทั้งสองไว้ในบัญชีสารบัญ และเขียนว่า ที่ว่าง ซึ่งหมายความว่า ในขณะที่มีการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินไม่มีผู้ใดมาเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ในระวางแผ่นต้นฉบับได้มีการแก้ไขเขตที่ดินด้วยหมึกแดงแบ่งเขตที่ดินวัดตาไค้ (ร้าง) และที่ดินของผู้ฟ้องคดีไว้อย่างชัดเจนพร้อมทั้งให้เลขที่ดินกำกับแปลงไว้เช่นกัน รวมทั้งที่ดินแปลงอื่นๆ ด้วย แต่ในแผ่นที่ระวาง ๑๖ น. - ๕ ฎ. นี้มีอีกหนึ่งแผ่นที่มีการพิมพ์ขึ้นมาใหม่ไม่ตรงกับแผ่นต้นฉบับคือไม่ได้พิมพ์เลขที่ ๑๑๒ กับเลขที่ ๑๑๖ แต่ได้พิมพ์เขตที่ดินที่แบ่งเขตวัดตาไค้ (ร้าง) ขาดไป พิมพ์แต่วัดร้างไว้เท่านั้น จึงทำให้ความหมายของรูปแผนที่ระวางมีความหมายแตกต่างกัน และเข้าใจว่าวัดร้างมีอาณาเขตไปถึงที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้ไปยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินโดยใช้หลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ตามคำขอฉบับที่ ๔๑/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ สท ๑๕/๔/๓๔๔๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๔ แจ้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับแจ้งจากอำเภอพรหมบุรีว่า ตามที่ผู้ฟ้องคดีได้นำทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินไว้ นั้น เป็นที่ดินวัดตาไค้ (ร้าง) ซึ่งนายบุญ กับพวก ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินแปลงนี้ไว้กับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ไม่อาจดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้ได้ หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ สท

๑๕/๓/๔๙๑๐ - ๑๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอยกออกโฉนดที่ดินเดิมเป็นที่ดินของวัดร้าง จำเป็นต้องพิจารณาสั่งยกเลิกคำขอยกออกโฉนดที่ดิน และถ้าประสงค์จะคัดค้านประการใดให้ไปดำเนินการภายใน ๓๐ วัน ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือร้องเรียนต่อกรมที่ดิน กรมที่ดินได้พิจารณาคำร้องแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องโต้แย้งสิทธิกัน จะต้องมีการสอบสวนเปรียบเทียบ จึงได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการพร้อมกับแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ในระหว่างที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการนั้น กรมการศาสนาได้ยื่นคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) โดยอ้างหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และทะเบียนที่วัดร้างมาประกอบคำขอ ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการออกโฉนดที่ดิน ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดตาไ้ (ร้าง) ๒ แปลง เนื่องจากมีทางสาธารณประโยชน์คั่นกลาง หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีกับพวกนำพยานหลักฐานไปทำการสอบสวนเปรียบเทียบในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๘ ตามที่นายสมศักดิ์ ปิยะปัญญาพงษ์ ผู้แทน กรมการศาสนาได้คัดค้านการออกโฉนดที่ดินไว้ แต่ในวันทำการสอบสวนเปรียบเทียบ นายสมศักดิ์ได้คัดค้านว่า จังหวัดไม่มีอำนาจตกลงยินยอมกับคู่กรณีเพราะผู้ครอบครองที่ดิน ได้เคยทำสัญญาเช่าที่ดินไว้กับกรมการศาสนา จะต้องรายงานให้กรมการศาสนาทราบ เพื่อให้ดำเนินการตกลงกับผู้ขอยกออกโฉนดที่ดินเอง ต่อมากรมการศาสนาได้ยื่นคำขอรังวัด ออกโฉนดที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ตามคำขอฉบับที่ ๑๘/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ โดยอ้างว่าเป็นที่ดินที่มีได้แจ้งการครอบครอง ในวันรังวัดเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ก็ได้นำรังวัดทับที่ดินของผู้ฟ้องคดีกับที่ดินของราษฎรบริเวณนั้น และทางสาธารณประโยชน์ ที่ประชาชนใช้สอยร่วมกัน ผู้ฟ้องคดีได้ทำการคัดค้านแต่ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีได้ไปยื่น คำขอยกออกโฉนดที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) อีกหนึ่งแปลงตามคำขอฉบับที่ ๓๔/๓๘ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ข้าช้อนกันขึ้นมาอีก ผู้ฟ้องคดีได้คัดค้านการรังวัด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปทำการสอบสวนเปรียบเทียบใหม่ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการสอบสวนเปรียบเทียบและมีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีกับพวก ผู้คัดค้าน ไม่มีสิทธิในที่ดินพิพาท จึงมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ให้ออกโฉนดที่ดินให้วัดตาไ้ (ร้าง) โดยให้ฝ่ายที่ไม่พอใจไปฟ้องศาลภายในกำหนดหกสิบวัน

/นับแต่วันทราบ...

นับแต่วันทราบคำสั่ง และผู้ฟ้องคดีได้ทราบคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๑ ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่ง ที่ ๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ฟ้องคดีและนางกิม บัวคลี่ได้นำ ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑๒ ตารางวา มีชื่อนายบุญ สิกกลิ่นดี และนางกิม บัวคลี่ เป็นผู้แจ้งการครอบครองที่ดินไว้มาขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน ตามคำขอฉบับที่ ๔๑/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ในวันทำการรังวัด ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีได้คัดค้าน การรังวัด โดยอ้างเหตุผลว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินวัดตาไค้ (ร้าง) เนื่องจากนายบุญ บิดาผู้ฟ้องคดี และนายหมึก บัวคลี่ สามีมของนางกิม ผู้ขอออกโฉนดที่ดินร่วมกันเป็นผู้ทำสัญญาเช่าไว้กับ กรมการศาสนาตามสัญญาเช่าที่ดิน ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ และนายหมึกได้ให้ถ้อยคำ ยืนยันว่าที่ดินที่นายบุญและตนได้ทำสัญญาเช่าไว้กับกรมการศาสนาเป็นที่ดินแปลงเดียวกับ วัดตาไค้ (ร้าง) โดยศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินโดยมีหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี เนื้อที่ ๒ ไร่ ๓๐ ตารางวา มีอาณาเขต ทิศเหนือจดลำบางต้นโพธิ์ ทิศใต้จดที่ดินนายเจริญ ทิศตะวันออกจดแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศตะวันตกจดทาง ออกโฉนดที่ดินเป็น ๒ แปลง คือโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๗๒๕ อำเภอพรหมบุรี เนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๗ ตารางวา และโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๗๒๖ อำเภอพรหมบุรี เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา เนื่องจากมีทางสาธารณประโยชน์ผ่านกลาง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออก โฉนดที่ดินไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ไม่มีการคัดค้าน ส่วนอีก ๒ แปลง ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรี ได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินโดยมิได้แจ้งการครอบครองตามคำขอที่ ๓๔/๓๘ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ แปลงนี้ไม่มีการคัดค้าน และคำขอที่ ๑๙/๓๘ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ ซึ่งเป็นแปลงพิพาท ในวันทำการรังวัด ผู้ฟ้องคดี นางกิม นางเพ็ญม งามเลิศ นายประกิต บัวเงิน และนายสังเวียน ปานชูวงษ์ ได้คัดค้านการรังวัด ช่างรังวัดได้ทำแผนที่พิพาท (ร.ว. ๙) ที่ผู้ขอและผู้คัดค้านแสดงเขต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการสอบสวนเปรียบเทียบแล้ว แต่ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รอบแปลงพิพาทตามแนวเขตที่ผู้แทนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำทำการรังวัดออกโฉนดที่ดิน ปรากฏข้างเคียง ดังนี้

/ทิศเหนือ...

ทิศเหนือ จดที่ดินเลขที่ ๙๐, ๙๑, ๙๒, ๙๓, ๙๔, ๒๕๓, ๔๕๕ และเลขที่ ๔๕๖ เมื่อตรวจสอบที่ดินเลขที่ ๙๐ แล้วข้างเคียงทิศใต้จดวัดร้างและที่ว่าง ที่ดินเลขที่ ๙๑ และที่ดินเลขที่ ๙๒ ข้างเคียงทิศใต้จดวัดร้าง ที่ดินเลขที่ ๙๓ ข้างเคียงทิศใต้จดที่ว่าง ที่ดินเลขที่ ๙๔ ข้างเคียงทิศใต้จดวัดร้าง ที่ดินเลขที่ ๒๕๓ ซึ่งแยกมาจากที่ดินเลขที่ ๙๐ ทิศใต้จดวัดร้าง ส่วนที่ดินเลขที่ ๔๕๕ และที่ดินเลขที่ ๔๕๖ ซึ่งแยกมาจากที่ดินเลขที่ ๙๐ เช่นเดียวกันข้างเคียงทิศใต้จดวัดร้าง

ทิศใต้ จดทางสาธารณประโยชน์ เมื่อตรวจสอบจากรวางแผนที่แล้วถัดจากทางสาธารณประโยชน์ด้านทิศใต้จดที่ดินเลขที่ ๑๖๑, ๑๖๒, ๑๖๓ และที่ดินเลขที่ ๑๖๔ โดยข้างเคียงทิศเหนือของที่ดินทั้ง ๔ แปลงระบุจดวัดร้าง และที่ดินเลขที่ ๑๖๖ ระบุข้างเคียงทิศเหนือจดวัดร้างและที่ว่าง

ทิศตะวันออก จดที่ดินเลขที่ ๑๘๓ เมื่อตรวจสอบแล้ว ข้างเคียงด้านทิศตะวันตกของที่ดินเลขที่ ๑๘๓ จดที่ดินซึ่งมีผู้หวงห้าม

ทิศตะวันตก จดที่ดินเลขที่ ๙๔ และที่ดินเลขที่ ๓๐๐ ซึ่งแยกมาจากที่ดินเลขที่ ๘๙ ได้ตรวจสอบที่ดินเลขที่ ๙๔ ที่ดินเลขที่ ๓๐๐ และที่ดินเลขที่ ๘๙ แล้ว ปรากฏว่าที่ดินเลขที่ ๙๔ ทิศใต้จดวัดร้าง ที่ดินเลขที่ ๓๐๐ ซึ่งแยกจากที่ดินเลขที่ ๘๙ ข้างเคียงทิศใต้และทิศตะวันตกจดวัดตาไค้ (ร้าง)

ที่ดินแปลงข้างเคียงรอบแปลงที่ดินซึ่งผู้ผูกฟองคตีที่ ๒ ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน ข้างเคียงจดวัดร้างหรือวัดตาไค้ (ร้าง) เกือบทั้งหมด การที่ผู้ผูกคตีและนางกิม ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินบริเวณเดียวกับวัดตาไค้ (ร้าง) โดยอ้างหลักฐาน ส.ค. ๑ และนางเพ็ญ นายประภิต (ผู้คัดค้าน) คัดค้านการรังวัดออกโฉนดที่ดินของวัดตาไค้ (ร้าง) ว่านำรังวัดทับที่ดินของผู้คัดค้านบางส่วนนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของผู้คัดค้านและของผู้ผูกคตีกับนางกิมจริง ย่อมทำให้ที่ดินของวัดกระจายเป็นหย่อมๆ ซึ่งที่ดินของวัดน่าจะอยู่ติดกันเป็นผืนเดียว เมื่อพิจารณาตรวจสอบสัญญาเช่า ซึ่งนายบุญทำสัญญาเช่ากับกรมการศาสนาตามสัญญาเช่า ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ เปรียบเทียบกับ ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี ซึ่งผู้ผูกคตีและนางกิมนำมาขอรังวัดออกโฉนดที่ดินแล้ว ปรากฏว่าข้างเคียงตรงกัน ๒ ด้าน อีก ๒ ด้าน อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงจึงเชื่อว่าที่ดินตามสัญญาเช่ากับที่ดินตาม ส.ค. ๑ เป็นแปลงเดียวกัน นอกจากนี้ จากการให้ถ้อยคำ

/ของผู้เช่าที่ดิน...

ของผู้เช่าที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) รายอื่นๆ ก็รับว่าได้เช่าที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) จริง และที่ดินที่เช่าอยู่ห่างจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีและนางกิมขอออกโฉนดที่ดินประมาณ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐ เมตร และจากการให้ถ้อยคำของพยานฝ่ายผู้ฟ้องคดีและผู้คัดค้าน ให้ถ้อยคำว่าเป็นที่ดินในบริเวณนั้นมีเจดีย์และอิฐเก่าๆ เชื่อว่าเป็นเจดีย์วัดซึ่งอยู่ไม่ไกลจากที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) และในตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี มีวัดตาไ้ (ร้าง) เพียงแห่งเดียว ตรงบริเวณที่ออกโฉนดที่ดินไปแล้วและบริเวณที่พิพาทกันเพราะที่ดินดังกล่าวมีบริเวณติดต่อกัน

สำหรับแผนที่ระวาง ๑๖ น. - ๕ ฎ. ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่ใช้ในราชการมีดังนี้

(๑) ระวางแผนที่แผ่นที่ ๑ เป็นรูปแผนที่อย่างเก่าพิมพ์ใช้เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ร.ศ. ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๔๕๐) และได้มีการแก้ไขแนวเขตและเนื้อที่

(๒) ระวางแผนที่แผ่นที่ ๒ เป็นรูปแผนที่อย่างเก่าได้มีการตรวจสอบแก้ไขแนวเขตและเนื้อที่

(๓) ระวางแผนที่แผ่นที่ ๓ เป็นระวางที่ได้แก้ไขเขตที่ดินและเนื้อที่จากระวางแผ่นที่ ๑ และระวางแผ่นที่ ๒ พิมพ์ใช้เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) ซึ่งเป็นระวางแผนที่ที่ใช้ในปัจจุบัน

จากการสอบสวนพยานเอกสารและพยานบุคคลที่ผู้ขอและผู้คัดค้านนำมาอ้างอิงและจากการตรวจสอบเอกสารสารบบที่ดินทุกแปลงโดยรอบวัดตาไ้ (ร้าง) ตรวจสอบสัญญาเช่าที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) และระวางแผนที่ที่ใช้ในราชการตั้งแต่ปี ร.ศ. ๑๒๙ แล้วเชื่อได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ผู้ฟ้องคดีและผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินพิพาทนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีคำสั่งที่ ๘/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ให้ออกโฉนดที่ดินให้แก่วัดตาไ้ (ร้าง) โดยให้ฝ่ายที่ไม่พอใจไปฟ้องต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งตามมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และไม่มีฝ่ายใดดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า การยื่นคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินของวัดตาไ้ (ร้าง) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (อธิบดีกรมการศาสนาเดิม) ได้มอบให้ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีเป็นผู้ทำการแทน โดยในตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี มีที่ดินวัดร้างเฉพาะวัดตาไ้ (ร้าง) เพียงแห่งเดียว เนื้อที่ดินไม่แน่ชัด เนื่องจากที่ดินบริเวณนั้นถูกน้ำเซาะตลิ่งพัง สอบถาม

/จากชาวบ้าน...

จากชาวบ้านผู้สูงอายุได้ความว่าถูกน้ำเซาะตลิ่งพังประมาณ ๒๐ วา เจ้าของที่ดินซึ่งถูกน้ำเซาะตลิ่งพังได้รุกกล้าเข้ามาอยู่ในที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) จึงทำให้รูปที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ดูไม่สมบูรณ์ แต่มีรูปที่ดินเป็นเขตติดต่อกันเป็นแนวยาว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ไปทำการสำรวจที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) จากแผนที่ระวางการออกโฉนดที่ดิน ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ หรือปี ร.ศ. ๑๒๙ ประกอบกับสารบบที่ดินแปลงข้างเคียง เลขที่ดิน ๑๖๖, ๑๖๓, ๑๖๑, ๘๔, ๘๔ และ เลขที่ดิน ๘๐ ได้ระบุนาเขตที่ดินจวัดตาไ้ (ร้าง) ผลจากการตรวจสอบหลักฐานดังกล่าวปรากฏว่ายังมีที่ดินส่วนที่จะต้องขอรังวัดออกโฉนดที่ดินเพิ่มเติมในส่วนที่ติดกับข้างเคียง เลขที่ดิน ๑๖๑, ๑๖๒ และเลขที่ดิน ๘๘ นายบุญ สิกลินดี ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินแปลงพิพาทโดยสัญญาเช่าระบุว่าเป็นการเช่าที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ตั้งแต่วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ และมีการต่อสัญญาเช่าทุกปีจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ในบริเวณเดียวกันมีนายหมึก บัวคลี่ ซึ่งเป็นสามีของนางกิม บัวคลี่ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ไว้เช่นเดียวกัน ในการสอบสวนข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นายหมึกให้ถ้อยคำ่าว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีและนางกิมนำรังวัดออกโฉนดที่ดินเป็นแปลงเดียวกับที่นายบุญและนายหมึกทำสัญญาเช่าที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง)

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การที่นายหมึก บัวคลี่ สามีของนางกิม บัวคลี่ ผู้ขอออกโฉนดที่ดินได้ให้ถ้อยคำยืนยันว่า ที่ดินที่นายบุญ สิกลินดี และนายหมึกได้ทำสัญญาเช่าไว้กับกรมการศาสนาเป็นที่ดินแปลงเดียวกับที่ผู้ฟ้องคดีและนางกิม ภรรยาของนายหมึก ไปขอออกโฉนดที่ดิน แต่นายหมึกมิได้บอกถึงสาเหตุที่นายหมึกและนายบุญไปทำสัญญาเช่าที่ดินของตนเองกับกรมการศาสนา เป็นเพราะนายหมึกเป็นผู้ก่อการวิวาทกับนายบุญขึ้นเอง เจ้าหน้าที่บังคับให้ทำสัญญาเช่า และนายหมึกเป็นคนที่มีภูมิลำเนาบ้านเกิดอยู่ห่างจากที่ดินแปลงนี้ไปถึง ๒๐ กิโลเมตรเศษไม่ทราบประวัติความเป็นมาของที่ดินแปลงนี้ดีพอ นายหมึกและนางกิมยังไม่ทราบด้วยว่าขณะนั้นตนได้ปลูกบ้านอยู่ในที่ดินของผู้ใด ในวันทำการรังวัดศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีได้มาคัดค้านการรังวัดตามคำให้การ เพียงแต่ที่ดินอำเภอพรหมบุรี ได้รายงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบภายหลังว่านายบุญเช่าที่ดินแปลงนี้ไว้กับศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงให้ผู้ฟ้องคดีไปยกเลิกคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินโดยมิได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีได้นำหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี ไปยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง)

/ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗...

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่ตั้งวัดร้าง (วัดตาไค้) ตามที่ปรากฏในเลขที่ดินว่างเลขที่ ๑๑๖ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเลขที่ดินว่างเลขที่ ๑๑๒ และที่ดินของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ไต่ถามที่ดินที่ตั้งของวัดตาไค้ (ร้าง) ไปแล้ว ซึ่งตรงกับหลักฐานที่ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรี ได้นำขึ้นทะเบียนวัดร้างไว้ โดยไม่มีผู้ใดยกเอาทะเบียนซึ่งเป็นหลักฐานเก่าขึ้นมากล่าวอ้างแต่อย่างใด และการขึ้นทะเบียนที่วัดร้างนี้ได้จัดทำขึ้นไว้แต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ไม่ปรากฏหลักฐานนอกจากนี้ การแสดงเขตข้างเคียงไม่ตรงกับรูปแผนที่ที่ผู้แทนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำรังวัดแต่ไปตรงกับรูปแผนที่ระวาง ซึ่งทางราชการได้มีการแก้ไขให้ถูกต้องตรงกับสภาพที่ดินที่เป็นจริงเพื่อให้ทางราชการได้ใช้ ซึ่งขาดสาระสำคัญการแบ่งเขตที่ดินที่ให้เลขที่ดินว่างไว้คือขาดการขีดเขตเลขที่ดินว่าง ๑๑๖ และ ๑๑๒ ซึ่งมีความหมายว่าที่ดินทั้งสองแปลงนั้นเป็นที่ดินคนละแปลงกัน จึงได้มีการให้เลขที่ดินไว้สองเลขตามที่ปรากฏในระวางที่มีการแก้ไขใหม่ตามรูปแผนที่แสดงเขตค้ำค้ำนที่ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรีนำรังวัดแปลงหมายเลข ๒ ซึ่งอยู่ด้านทิศใต้ของเลขที่ดิน ๕๓ เป็นที่ว่างและได้มีการออก น.ส. ๓ ไว้แล้ว คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวป่า ซึ่งเป็นเอกสารสิทธิที่อำเภอพรหมบุรีออกให้แต่มิได้แสดงไว้ในรูปแผนที่แสดงเขตค้ำค้ำนแต่อย่างใด และรูปแผนที่หมายเลข ๖ เป็นทางสาธารณประโยชน์ซึ่งปัจจุบันทางราชการได้ใช้เป็นถนนคอนกรีต แต่ผู้แทนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าเป็นที่ดินวัดตาไค้ (ร้าง) คำชี้แจงว่าข้างเคียงเลขที่ดิน ๔๕๕ และ ๔๕๖ ซึ่งแยกมาจากเลขที่ดิน ๕๐ นั้น ด้านทิศใต้จดที่วัดร้าง ความจริงเป็นที่ดินของเลขที่ดิน ๕๐ ได้นำรังวัดไว้ไม่ถึงเขตโดยเว้นว่างไว้มีเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ แล้วจดแจ้งข้างเคียงไว้ว่าจดที่ดินวัดตาไค้ (ร้าง) ส่วนด้านทิศตะวันตกของเลขที่ดิน ๔๕๕ จดแจ้งไว้ว่าจดที่มีการครอบครอง ความจริงติดกับที่ดินเลขที่ ๕๑ ซึ่งไม่ตรงกับโฉนดที่ดิน ผู้ฟ้องคดีได้ส่งหลักฐานรูปแผนที่หลังโฉนดที่ดินเลขที่ดิน ๕๓ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกอบการพิจารณาว่า ทิศใต้ของเลขที่ดิน ๕๓ ติดที่ว่างจริงตามรูปแผนที่ระวางที่แก้ไขและที่ดินว่างดังกล่าวได้มีการออก น.ส. ๓ เลขที่ ๗๒ ไปแล้วและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีได้ค้ำค้ำนแต่ประการใด

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ระวางแผนที่แผนที่ ๑ ระวาง ๑๖ น. - ๕ ฎ. ตำบลหัวป่า ได้ทำการสำรวจจริงวัดและจัดพิมพ์ขึ้นใช้ในราชการ เมื่อปี ร.ศ. ๑๒๖ หรือปี พ.ศ. ๒๔๕๐ บริเวณที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินให้แก่วัดตาไค้ (ร้าง) เป็นพื้นที่ที่ให้เลขที่ดิน ๕๖ เนื้อที่ ๓๗ ไร่ ๔๐ ตารางวา และลงไว้ว่าเป็น "ที่ว่าง" มีเขตติดต่อ

/ด้านทิศใต้...

ด้านทิศใต้กับที่ดินเลขที่ดิน ๑๕๙, ๑๖๐, ๑๖๑, ๑๖๒, ๑๖๓, ๑๖๔ และเลขที่ดิน ๑๖๕ นอกจากนั้นยังมีที่ดินอีก ๑ แปลง อยู่ด้านทิศตะวันออกที่มีเขตติดต่อกับแปลงเลขที่ดิน ๙๖ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ขออนุญาตที่ดินให้แก่วัดตาไ้ (ร้าง) คือแปลงเลขที่ดิน ๘๙ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๘๐ ตารางวา และลงไว้ว่าเป็น “ที่ว่าง” ด้านทิศใต้ของแปลงเลขที่ดิน ๘๙ คือ แปลงเลขที่ดิน ๑๖๖ ด้านทิศตะวันออกของแปลงเลขที่ดิน ๘๙ คือ แปลงเลขที่ดิน ๑๘๓ ในระหว่าง ๑๖ น. - ๕ ฎ. แปลงเลขที่ดิน ๘๙ ต่อมาได้ขออนุญาตที่ดินให้แก่วัดตาไ้ (ร้าง) คือโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๖๖ ด้านทิศเหนือของแปลงเลขที่ดิน ๙๖ คือ แปลงเลขที่ดิน ๙๕, ๙๔, ๙๓, ๙๒, ๙๑ และเลขที่ดิน ๙๐ ส่วนด้านทิศเหนือของแปลงเลขที่ดิน ๘๙ คือ แปลงเลขที่ดิน ๘๗ ด้านทิศตะวันตกของแปลงเลขที่ดิน ๙๖ พิจารณาจากรูปแผนที่ที่มีสภาพเป็นลำคลองหรือลำรางสาธารณประโยชน์ที่แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา และได้ให้เลขที่ดิน ๘๗ เลขที่ดินทุกแปลงตามระวางแผ่นนี้เป็นเลขที่ดินสมมุติ และได้ลงเนื้อที่ไว้ตามที่สำรวจรังวัดได้ตรวจสอบระวางทั้งแผ่นแล้วจะพบว่าได้ลงไว้ว่าเป็น “ที่ว่าง” เพียงสองแปลงคือแปลงเลขที่ดิน ๘๙ และ ๙๖ เมื่อมีการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในปี ร.ศ. ๑๒๘ หรือปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้ใช้ระวางเดิมที่จัดสร้างขึ้นเมื่อปี ร.ศ. ๑๒๖ มาปรับแก้รูปแผนที่และแก้เนื้อที่ด้วยหมึกสีแดงลงในระวางแผนที่ดังกล่าวขึ้นในอีกแผ่นหนึ่ง ทำให้เกิดมีระวางแผนที่แผ่นที่ ๒ ที่ดินที่ได้ทำการรังวัดเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในครั้งนี้ได้ทำการแจกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ และต่อมาได้นำผลของการรังวัดเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินที่ปรับแก้ในระวางแผนที่แผ่นที่ ๒ แล้วไปพิมพ์เป็นระวางแผนที่ขึ้นใหม่ในปี ร.ศ. ๑๒๙ หรือ พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งเป็นระวางแผ่นที่ ๓ ที่ใช้ราชการอยู่ในปัจจุบัน กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าในระวางแผนที่ได้ลงเลขที่ดิน ๑๑๖ และเลขที่ดิน ๑๑๒ ไว้ในบริเวณที่ดินแปลงพิพาทนั้น ศาลได้ตรวจสอบหลักฐานระวางแผนที่ โฉนดที่ดิน และสารบบที่ดินประกอบกันแล้ว หมายเลข ๑๑๖ และ ๑๑๒ เป็นเลขที่ให้ไว้สำหรับออกใบนำให้แก่ผู้นำรังวัดออกโฉนดที่ดินเมื่อปี ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) และเลขดังกล่าวได้นำมาใช้เป็นเลขหน้าสำรวจของที่ดินแปลงนั้น และได้ตรวจสอบพบว่าหมายเลข ๑๑๒ เป็นเลขหน้าสำรวจของโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๓๒๗ เลขที่ดิน ๑๖๑ ส่วนหมายเลข ๑๑๖ เป็นเลขหน้าสำรวจของโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๓๓๑ เลขที่ดิน ๑๖๕ และปรากฏว่าหมายเลขสีแดงลักษณะเดียวกันนี้ได้ลงไว้ในลักษณะเดียวกันเป็นจำนวนมาก และต่อมาได้นำมาใช้เป็นเลขหน้าสำรวจในการออกโฉนดที่ดินของที่ดินแปลงนั้นทุกแปลง เมื่อหมายเลข ๑๑๖ และ ๑๑๒ ได้นำไปใช้กับโฉนด

/ที่ดิน...

ที่ดินแปลงอื่นอันเป็นหลักฐานที่แสดงได้ว่าที่ดินตามหมายเลข ๑๑๖ และ ๑๑๒ ที่ลงไว้ในแปลงพิพาทไม่ได้นำรังวัดเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามที่เจ้าหน้าที่ลงเลขไว้ จึงทำให้ที่ดินบริเวณแปลงพิพาทกลับไปเป็นแปลงเลขที่ดิน ๙๖ และเป็น "ที่ว่าง" แต่การรังวัดสอบสวนสิทธิในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินได้ความว่าที่ดินแปลงนี้เป็นที่วัดร้าง การออกโฉนดที่ดินให้แปลงข้างเคียงจึงได้จัดแจ้งไว้ว่าจัดที่วัดร้าง เมื่อได้มีการจัดพิมพ์ระวางแผ่นที่ ๓ จึงได้เปลี่ยนจากเลขที่ดิน ๙๖ และ "ที่ว่าง" เป็นที่วัดร้าง หมายเลขสีแดงที่ได้ลงไว้ในแปลงอื่นๆ ตลอดจนหมายเลข ๑๑๖ และ ๑๑๒ ที่ลงไว้ในแปลงพิพาทไม่ได้จัดพิมพ์ลงในระวางแผ่นที่ ๓ อีก เนื่องจากเป็นหมายเลขที่ได้ลงไว้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานชั่วคราว และหมดความจำเป็นที่จะต้องใช้ จึงถือได้ว่าระวางแผ่นที่ ๓ ได้จัดทำและจัดพิมพ์ถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่ได้จากการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินเมื่อปี ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) โดยที่ดินข้างเคียงด้านทิศเหนือและด้านทิศใต้ของแปลงเลขที่ดิน ๙๖ "ที่ว่าง" ตามระวางแผ่นที่พิมพ์เมื่อปี ร.ศ. ๑๒๖ และพิมพ์ขึ้นใหม่เมื่อปี ร.ศ. ๑๒๙ ซึ่งลงไว้ว่าเป็นที่วัดร้าง ปรากฏจากโฉนดที่ดินที่แจกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ จัดแจ้งว่าเป็นที่วัดร้าง เมื่อได้ทำการรังวัดต่อมาภายหลังจะแก้ไขเป็นที่วัดตาไ้ (ร้าง) ไม่เคยปรากฏหลักฐานใดที่แสดงว่ามีผู้ครอบครองก่อนผู้ฟ้องคดีหรือบุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินในบริเวณเลขที่ดิน ๙๖ "ที่ว่าง" ยกเว้นเฉพาะแปลงเลขที่ดิน ๙๒ ได้ออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๖๒ ลงข้างเคียงด้านทิศใต้ไว้ว่าเป็นที่ว่าง แต่ผู้นำรังวัดออกโฉนดที่ดินไม่มารับโฉนดที่ดินเกิน ๑๐ ปี ทำให้เป็นโฉนดที่ดินต่างแจก ผู้ครอบครองต่อมาขอรังวัดเข้าไปไต่สวนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้างเคียงด้านทิศใต้จึงระบุดูที่มีการครอบครองแต่ที่ดินในส่วนนั้นไม่ได้อยู่ในตำแหน่งที่ผู้ฟ้องคดีขอร้องออกโฉนดที่ดินที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอร้องออกโฉนดที่ดินอยู่ทางด้านทิศใต้ของแปลงโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๖๐ เลขที่ดิน ๙๐ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๖๑ เลขที่ดิน ๙๑ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๔๖๖๐ ได้ทำการรังวัดแบ่งแยกครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๔๗๙ แบ่งแยกออกไปทางทิศตะวันตกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๒๘๙ เลขที่ดิน ๒๕๓ ด้านทิศใต้จัดที่วัดร้างในตำแหน่งที่ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดออกโฉนดที่ดิน ต่อมา มีการรังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์รวมระหว่างผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม ๓ คน คือ นางสมร ละออเอี่ยม นางชิว ประกอบบุญ และนางกิม บัวคลี่ ทำการรังวัดเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๕ แบ่งไปเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๓๔๑๓ เลขที่ดิน ๔๕๕ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๓๔๑๔ เลขที่ดิน ๔๕๖ ด้านทิศใต้ของแปลงเลขที่ดิน ๒๕๓ เลขที่ดิน ๔๕๕ และเลขที่ดิน ๔๕๖ ระบุดูวัดตะโก๊ะ (ร้าง)

/โฉนดที่ดิน...

โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๖๖๑ เลขที่ดิน ๙๑ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๒๘๙ เลขที่ดิน ๒๕๓ ได้รังวัด
 ทำแผนที่วิวาทเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๘๑ ปรากฏตามแผนที่วิวาทว่า ด้านทิศใต้
 ของแปลงเลขที่ดิน ๙๑ และเลขที่ดิน ๒๕๓ จดที่วัดร้างซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ฟ้องคดีขอลอก
 โฉนดที่ดิน ในการรังวัดทำแผนที่วิวาท ผู้แทนกรรมการจังหวัดสิงห์บุรีเป็นผู้มาระวังชี้แนวเขต
 จากหลักฐานแผนที่และหลักฐานทางทะเบียนที่ดินซึ่งทำขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ และ พ.ศ. ๒๔๘๑
 ดังกล่าวมาแล้ว ประกอบกับสัญญาเช่าที่ดินพิพาทฉบับลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗
 ระหว่างนายบุญ สิกลินดี ผู้เช่า กับ ศึกษาธิการอำเภอพรหมบุรี ผู้รับมอบอำนาจจากกรมการศาสนา
 ผู้ให้เช่า ซึ่งแม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าเป็นการทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อระวังเหตุทะเลาะวิวาท
 ระหว่างนายบุญ กับ นายหมึก บัวคลี ก็เป็นการอ้างโดยเลื่อนลอยไม่มีน้ำหนักที่จะรับฟังได้
 จึงเชื่อได้ว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอลอกโฉนดที่ดินซึ่งมีเขตติดต่อด้านทิศใต้ของแปลงเลขที่ดิน ๙๑
 และ ๒๕๓ เป็นที่วัดร้าง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ระวางแผนที่ ๑๖ น. - ๕ ฎ. ที่ใช้ราชการ
 ในสำนักงานที่ดินจังหวัดสิงห์บุรีทำการวินิจฉัยร่วมกับโฉนดที่ดินและหลักฐานที่ดินอื่นๆ
 ที่ทำการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน เมื่อปี ร.ศ. ๑๒๘ หรือ พ.ศ. ๒๔๕๒ วินิจฉัยว่าที่ดิน
 แปลงที่ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดออกโฉนดที่ดินเป็นที่วัดร้าง จึงชอบด้วยเหตุผล เมื่อที่ดินที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอรังวัดออกโฉนดที่ดินเป็นที่ดินวัดร้าง แม้ที่ดินบางส่วนประชาชนจะได้ใช้
 เป็นทางสัญจรร่วมกันก็ตาม ที่ดินนั้นก็ยังคงเป็นที่ดินวัดร้างอยู่ เนื่องจากการโอนกรรมสิทธิ์
 ที่วัดจะกระทำได้อีกแต่โดยพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๓๔๖วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
 พ.ศ. ๒๕๐๕ และไม่ปรากฏว่าได้มีพระราชบัญญัติโอนที่ดินดังกล่าวให้เป็นที่สาธารณประโยชน์
 แต่อย่างใด ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑
 จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การแก้ไขเขตที่ดินเจ้าหน้าที่จะต้องทำการได้สวนเขตที่ดิน
 ของวัดร้างว่ามีเขตที่ดินแน่นอนเพียงใด จึงทำการรังวัดขีดเขตที่ดินให้ตรงกับความเป็นจริง
 ในรูปแผนที่ระวาง พร้อมทั้งให้เลขที่ดิน ๑๑๖ กำกับไว้ว่าที่ดินของวัดร้างแปลงนี้ยังไม่มีผู้
 นำเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจึงได้ชื่อวัดร้าง ทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิด ประกอบกับโฉนดที่ดิน
 เลขที่ ๙๓ ระบุข้างเคียงด้านทิศใต้จดกับที่ว่าง เจ้าของคือนางเสงี่ยม บัวเงินกับพวก
 ได้ไปขอลอกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) เลขที่ ๗๒ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี

/จังหวัดสิงห์บุรี...

จังหวัดสิงห์บุรี เนื้อที่ ๓ งาน ๒๔ ตารางวา ข้างเคียงทิศเหนือจดโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๓ ทิศใต้จดถนนสาธารณประโยชน์ ทิศตะวันตกจดที่ดิน ส.ค. ๑ ของนางเพ็ญม ทิศตะวันออกจดที่ดินของนางย้อย นายประมวล ฉะนั้น ที่ดินที่เป็นเลขที่ดินว่าง ๑๑๒ จึงเป็นที่ดินที่มีผู้ครอบครองทำประโยชน์เต็มพื้นที่ ที่ดินของวัดตาไ้ (ร้าง) จึงไม่เคยมีในหมู่ที่ ๑ ตำบลหัวป่า มาก่อน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าสัญญาเช่าที่ดินที่นายบุญทำไว้นั้นย่อมระงับไปเพราะนายบุญถึงแก่ความตาย จึงนำสัญญามาใช้บังคับกับผู้ฟ้องคดีไม่ได้และสัญญาเดิมก็เกิดจากการเข้าใจผิด นอกจากนี้รูปแผนที่ระวางต้นฉบับ สารบัญรายชื่อและสารบัญให้เลขที่ดิน ระบุชัดว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นที่ว่างไม่ใช่ที่วัดร้าง และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โฉนดที่ดินเลขที่ ๗๒๘๘ เลขที่ดิน ๒๕๓ ที่แบ่งแยกมาจากเลขที่ดิน ๙๐ ได้ทำการรังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์รวมโดยได้ทำการรังวัดเว้นที่ดินด้านทิศใต้ไว้ประมาณ ๓ งาน ๘๔ ตารางวา และจดแจ้งว่าเป็นที่วัดตะโกะ (ร้าง) แทนที่วัดร้าง โดยรูปแผนที่โฉนดดังกล่าวนั้นเส้นเขตที่ดินด้านทิศตะวันตกและด้านทิศใต้ได้ทำการขีดเขตที่ดินไว้ แสดงว่าในวันทำการรังวัดแบ่งแยกที่ดินข้างแผนที่ไม่สามารถทำการรังวัดลากระยะในที่ดินได้ เพราะอาจมีสิ่งกีดขวาง ข้างรังวัดจึงทำการขีดเขตที่ดินตกหล่นไป ๓๘๔ ตารางวา ความบกพร่องนี้จึงเกิดที่ดินแทรกขึ้นมาระหว่างโฉนดที่ดินดังกล่าวกับที่ดิน ส.ค. ๑ ของผู้ฟ้องคดี การออกโฉนดที่ดินให้วัดตาไ้ (ร้าง) จึงทับที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ ของผู้ฟ้องคดี ทับโฉนดที่ดินเลขที่ ๙๐ และทับทางสาธารณประโยชน์ ขอให้ศาลมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า ผลการตรวจสอบการออกโฉนดที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) นั้น ไม่ปรากฏว่าทับเลขที่ดิน ๙๐ แต่อย่างใด ที่ดินตามหมายเลข ๑๑๒ และ ๑๑๖ ที่ลงไว้ในแปลงพิพาทไม่ได้นำรังวัดเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามที่เจ้าหน้าที่ลงเลขไว้ จึงทำให้ที่ดินบริเวณแปลงพิพาทกลับไปเป็นแปลงเลขที่ดิน ๙๖ และเป็นที่ว่าง แต่การรังวัดสอบสวนสิทธิในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินได้ความว่า ที่ดินแปลงที่ว่างเป็นที่วัดร้าง การออกโฉนดที่ดินแปลงข้างเคียงจึงจดแจ้งว่าจดที่วัดร้าง เมื่อพิมพ์ระวางแผ่นที่ ๓ จึงเปลี่ยนจากเลขที่ดิน ๙๖ และที่ว่างเป็นที่วัดร้าง หมายเลขสีแดงที่ได้ลงไว้ในแปลงอื่นๆ ตลอดจนหมายเลข ๑๑๒ และ ๑๑๖ ที่ลงไว้ในแปลงพิพาทก็ไม่ได้จัดพิมพ์อีก เพราะหมดความจำเป็นที่จะต้องใช้ ส่วนที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ตามหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๕ นั้น ได้ออกเป็นโฉนดที่ดินแล้วคือโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๑๗๒๕ และเลขที่ ๑๑๗๒๖ ซึ่งเป็นคนละแปลงกับที่ดินแปลงพิพาทที่ได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินโดยมิได้แจ้งการครอบครอง

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ารูปแผนที่โฉนดที่ดิน เลขที่ ๗๒๘๘ เลขที่ดิน ๒๕๓ เป็นการขีดเขตไม่ถูกต้องนั้น โฉนดแปลงนี้ออกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีการใช้กล้องและไซในการดำเนินการแล้ว และโฉนดที่ดินดังกล่าวระบุชัดเจนว่า ทิศใต้เป็นที่ดิน วัดร้าง ประกอบกับนายบุญ บิดาของผู้ฟ้องคดีและนายหมึก ยอมรับว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดิน วัดตาไ้ (ร้าง) และได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับกรมการศาสนาด้วย

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของ ตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน ตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑๒ ตารางวา อันเป็นที่ดินที่พิพาทกันในคดีนี้ ที่ดินพิพาทตั้งอยู่ในแผนที่ระวาง ๑๖ น. - ๕ ฎ. จัดทำขึ้นครั้งที่หนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ร.ศ. ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๔๕๐) ต่อมามีการแก้ไข ครั้งที่สองในส่วนของแนวเขตและเนื้อที่ และได้มีการแก้ไขครั้งที่สามและพิมพ์ใช้เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) และเป็นแผนที่ระวางใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ โดยผู้ฟ้องคดี อ้างว่าได้รับมรดกที่ดินพิพาทมาจากนายบุญ สิกกลิ่นดี ผู้เป็นบิดา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอออก โฉนดที่ดินในที่ดินพิพาทตามคำขอฉบับที่ ๔๑/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คัดค้านการรังวัดเพราะเห็นว่าเป็นที่ดินของวัดตาไ้ (ร้าง) ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินวัดตาไ้ (ร้าง) ตามคำขอที่ ๑๘/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ ผู้ฟ้องคดีได้คัดค้านการรังวัดเพราะเห็นว่าเป็นการรังวัดทับที่ดินพิพาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงทำการสอบสวนเปรียบเทียบแล้วมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ออกโฉนดให้แก่วัดตาไ้ (ร้าง) โดยให้ฝ่ายที่ไม่พอใจไปฟ้องต่อศาลภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งตามมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่มีผู้ใดฟ้องร้อง ต่อศาล ผู้ฟ้องคดีนำเรื่องไปร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ต่อมาได้โอนคดีมายัง ศาลปกครองตามนัยมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

/พิเคราะห์แล้ว...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่าคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ที่ให้ออกโฉนดที่ดินรวมเอาที่ดินพิพาทให้แก่วัดตาไ้ (ร้าง) โดยกล่าวหาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ตรวจสอบพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่ง คดีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียวว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาพยานหลักฐานที่จำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินตามคำขอที่ ๔๑/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ตามหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๔ ตำบลหัวป่า อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑๒ ตารางวา อันเป็นที่ดินที่พิพาทกันในคดีนี้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คัดค้านการรังวัดออกโฉนดที่ดินเพราะเห็นว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของวัดตาไ้ (ร้าง) ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินตามคำขอที่ ๑๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๗ แต่ผู้ฟ้องคดีคัดค้านการรังวัดเพราะเห็นว่าเป็นการรังวัดทับที่ดินพิพาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงทำการสอบสวนเปรียบเทียบตามมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในคราวเดียวกัน โดยตรวจสอบสารบบของที่ดินโดยรอบที่ดินพิพาท สัญญาเช่าที่ดินระหว่างบิดาของผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ฉบับลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ประกอบแผนที่ระวางตั้งตั้งแต่ปี ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) โดยที่ดินพิพาทมีที่ดินข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ จดที่ดินเลขที่ดิน ๙๐ เลขที่ ๙๑ เลขที่ ๙๒ เลขที่ ๙๓ เลขที่ ๙๔ เลขที่ ๒๕๓ เลขที่ ๔๕๕ และเลขที่ ๔๕๖ โดยที่ดินเลขที่ดิน ๙๐ ระบุว่าทิศใต้จดวัดร้างและที่ว่างที่ดินเลขที่ ๙๑ และ ๙๒ ระบุว่าทิศใต้จดวัดร้าง เลขที่ ๙๓ ระบุว่าทิศใต้จดที่ว่าง เลขที่ ๙๔ ระบุว่าทิศใต้จดวัดร้าง เลขที่ ๒๕๓ (แยกมาจากเลขที่ ๙๐) ระบุว่าทิศใต้จดวัดร้าง และเลขที่ ๔๕๕ และ ๔๕๖ ระบุว่าทิศใต้จดวัดร้าง

ทิศใต้ จดทางสาธารณประโยชน์ โดยถัดจากทางสาธารณประโยชน์ด้านทิศใต้จดที่ดินเลขที่ ๑๖๑ เลขที่ ๑๖๒ เลขที่ ๑๖๓ และเลขที่ ๑๖๔ โดยที่ดินดังกล่าวระบุว่าทิศเหนือจดวัดร้าง

ทิศตะวันออก จดที่ดินเลขที่ ๑๘๓ โดยที่ดินดังกล่าวระบุว่าทิศตะวันตกจดที่ดินซึ่งมีผู้หวงห้าม

/ทิศตะวันตก...

ทิศตะวันตก จดที่ดินเลขที่ ๙๔ และเลขที่ ๓๐๐ (แยกมาจากเลขที่ดิน ๙๙) โดยที่ดินเลขที่ ๙๔ ระบุว่าทิศใต้จดวัดร้าง ส่วนที่ดินเลขที่ ๓๐๐ ระบุว่าทิศใต้และทิศตะวันตกจดวัดตาไค้ (ร้าง)

ส่วนสัญญาเช่าที่ดินระหว่างบิดาของผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ฉบับลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการสอบสวนพยานบุคคลคือ นายหมึก บัวคลี่ ซึ่งเป็นผู้ครอบครองที่ดินข้างเคียง ยืนยันว่าที่ดินที่บิดาของผู้ฟ้องคดีทำสัญญาเช่ากับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับที่ดินพิพาทเป็นที่ดินแปลงเดียวกัน อีกประการหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีมิได้โต้แย้งว่าที่ดินพิพาทกับที่ดินแปลงที่บิดาของผู้ฟ้องคดีทำสัญญาเช่าจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคนละแปลงแต่ประการใด คงอ้างแต่เพียงว่าเป็นการทำสัญญาเช่าเพื่อรับข้อพิพาทเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่เท่านั้น ประกอบกับแผนที่ระวางตั้งแต่ปี ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) ระบุว่าที่ดินพิพาทเป็นที่วัดร้าง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้ว เชื่อว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินวัดตาไค้ (ร้าง) จึงมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ออกโฉนดที่ดินให้แก่วัดตาไค้ (ร้าง) พิเคราะห์แล้วเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งได้พิจารณาพยานหลักฐานที่จำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง อันได้แก่สารบบที่ดินแปลงข้างเคียงที่ดินพิพาทซึ่งระบุตรงกันว่าที่ดินบริเวณพิพาทเป็นที่วัดร้าง สัญญาเช่าที่ดินฉบับลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ระหว่างบิดาของผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งมีพยานบุคคลให้การยืนยันว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันจึงน่าจะเชื่อว่าบิดาของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เช่าที่ดินพิพาทกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จริง เมื่อบิดาของผู้ฟ้องคดียินยอมทำสัญญาเช่าที่ดินพิพาทจึงเป็นการปิดปากมิให้บิดาของผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีรับมรดกที่ดินพิพาทมาจากบิดาจะกล่าวอ้างความเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทไม่ได้ เช่นเดียวกัน เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่อยู่ในสถานะที่จะกล่าวอ้างเป็นเจ้าของที่ดินพิพาท ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินในที่ดินดังกล่าว ส่วนข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่าสัญญาเช่าดังกล่าวบิดาของผู้ฟ้องคดีทำขึ้นเพื่อรับเหตุวิวาทนั้น เห็นว่า เป็นข้อกล่าวอ้างลอยๆ และไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะหักล้างพยานเอกสารซึ่งล้วนแต่มีอยู่ก่อนกรณีพิพาทในคดีนี้และกระทำโดยบิดาของผู้ฟ้องคดีจึงมีน้ำหนักควรแก่การรับฟัง ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังได้พิจารณาแผนที่ระวางตั้งแต่ปี ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) ซึ่งระบุว่าที่ดินพิพาทเป็นที่วัดร้าง ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่าแผนที่ระวางฉบับเก่ากับฉบับใหม่ทำขึ้นไม่ตรงกันโดยไม่มีหมายเลข ๑๑๒ และ ๑๑๖ กำกับไว้ นั้น เห็นว่า

/หมายเลข ๑๑๒...

หมายเลข ๑๑๒ และหมายเลข ๑๑๖ เป็นเลขหน้าสำรวจของโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๓๒๗ เลขที่ดิน ๑๖๑ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๓๓๑ เลขที่ดิน ๑๖๕ ตามลำดับ ได้ทำขึ้นก่อนปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งไม่มีพิรุณอันจะฟังได้ว่าเป็นการแก้ไขเพื่อเป็นผลร้ายแก่ผู้ฟ้องคดี ดังนั้น เมื่อหมายเลขหน้าสำรวจดังกล่าวได้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินแล้ว แผนที่ระวางแผ่นที่ ๓ ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งทำขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๓ จึงไม่มีหมายเลขดังกล่าวระบุไว้ ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น เมื่อประมวลพยานหลักฐานโดยตลอดแล้วเห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งโดยรอบคอบแล้ว ถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว จึงมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ออกโฉนดที่ดินให้แก่วัดตาไ้ (ร้าง) คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยบทกฎหมายดังกล่าว ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวนและ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวราวุธ ศิริยุทธวัฒนา
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย งามวงศ์ชน
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุญญกริยากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายไพโรจน์ มินเด็น

